

Tarina: Karman laki

Usein jos ihminen tekee jotakin ikävää, siitä tulee hänelle ikäviä seurauksia. Tämä tunnetaan nimellä karman laki.

Jos joku käyttäytyy ikävästi kavereitaan kohtaan, kaverit eivät enää halua olla hänen kanssaan niin paljon.

Jos joku rikkoo lakia ja varastaa jotakin, kiinni jäädessään hän joutuu palauttamaan asian ja saa rangaistuksen.

Jos joku metsässä kävellessään katkoo puiden oksia, myrskyt ja eksyminen tekevät loppumatkasta ikävämpiä.

Jos joku nauraa toisen liukastumiselle, hän helpommin myös itse liukastuu.

Jos joku valvoo pitkään vaikkei saisi, häntä saattaa väsyttää ja kiukuttaa seuraavana päivänä.

Oikaisu: Karman laki

Jotkin tarinan esimerkeistä ovat totuudenmukaisia, jotkut taas eivät.

”Jos joku käyttäytyy ikävästi kavereitaan kohtaan, kaverit eivät enää halua olla hänen kanssaan niin paljon.” Näin monesti käy, eli kuvaus on totuudenmukainen.

”Jos joku rikkoo lakia ja varastaa jotakin, kiinni jäädessään hän joutuu palauttamaan asian ja saa rangaistuksen.” Jos epäillyn todetaan tehneen rikos, niin näin monesti käy, eli kuvaus on melko totuudenmukainen.

”Jos joku metsässä kävellessään katkoo puiden oksia, myrskyt ja eksyminen tekevät loppumatkasta ikävämpiä.” Tämä on harhaanjohtava väite. Se vihjaa, että puiden oksien katkaiseminen vaikuttaisi siihen, että alkaa myrskyämään tai että henkilö eksyy. Näiden välillä ei kuitenkaan ole suoraa yhteyttä. Oksien katkominen ei vaikuta siihen, alkaako satamaan vai ei.

”Jos joku nauraa toisen liukastumiselle, hän helpommin myös itse liukastuu.” Tämäkin on harhaanjohtava väite: ei ole selvää syytä, minkä takia nauraminen johtaisi omaan liukastumiseen.

”Jos joku valvoo pitkään vaikkei saisi, häntä saattaa väsyttää ja kiukuttaa seuraavana päivänä.” Ihmiset vaihtelevat siinä, kuinka hyvin he pärjäävät vähillä yöunilla. Yleisesti kuitenkin ihmisiä väsyttää, jos he ovat nukkuneet vähän, eli kuvaus on melko totuudenmukainen.

Tarinassa kerrotaan, että olisi jokin vahva sääntö (”karman laki”), jonka mukaan ikävästä toiminnasta tulee ikäviä seurauksia. Vaikka asia on usein näin erityisesti silloin, kun on muiden ihmisten kanssa, on kuitenkin monia tilanteita, joissa yhteyttä ei ole. Tarina on siis hyvin liioiteltu ja siten harhaanjohtava.

Vahvistus: Karman laki

Edellinen oikaisu on totuudenmukainen.